

ИЗВЕШТАЈ О НАГРАДНОЈ ИГРИ УЗМИ РАЧУН И ПОБЕДИ 2020

Влада Републике Србије у сарадњи са НАЛЕД-ом организовала је крајем 2020. и почетком 2021. године два круга наградне игре Узми рачун и победи, као наставак едукативне кампање за јачање пореске културе предвиђене Националним програмом за сузбијање сиве економије. Циљ наградне игре је подизање свести грађана и привреде о значају сузбијања сиве економије и јачање мотивације за поштовање прописа, односно подстицање грађана да узимају фискалне рачуне приликом сваке куповине и плаћају безготовински – јер једино тако могу бити сигурни да трговац послује у складу са законом и плаћа порезе.

Учешће грађана

Право учешћа у наградној игри имала су сва пунолетна лица са пребивалиштем или боравиштем у Србији која прикупе и пошаљу поштом 10 фискалних рачуна или 10 потврда за картично, односно инстант плаћање ("слипова"), минималне вредности од 100 динара по фискалном рачуну или слипу, не старијих од 01. септембра 2020.

Грађани су током трајања наградне игре послали **117.379.470** фискалних рачуна и слипова, односно 11.737.947 коверата, што је милион коверата више у поређењу са претходном наградном игром реализованом 2018. године. На основу анализе извучених коверата, процењује се да укупна вредност послатих рачуна износи 75,9 милијарди динара, а припадајућег ПДВ-а 11,5 милијарди динара, односно скоро **100 милиона евра**. Према последњем репрезентативном истраживању грађана које је 2018. радио Ипсос за потребе НАЛЕД-а, чак **35% грађана** изјавило је да их је наградна игра подстакла да узимају рачуне, што говори о великим ефектима наградне игре.

Просечна вредност извучених рачуна је 752 динара, а интересантно је да су учесници наградне игре најчешће куповали у **малим продавницама (51%)** које су управо критична места за издавање рачуна, док је из супермаркета дошло двоструко мање рачуна (26%), и још пет пута мање из апотека (10%). Учесници су највише новца потрошили на прехранбене производе (60%), акцизне производе (15%) и лекове или медицинска средства (7%).

Безготовинско плаћање

И у оквиру ове наградне игре, посебна пажња је посвећена подстицању безготовинског плаћања као ефикасног механизма у борби против сиве економије, али и безбеднијег и лакшег начина куповине, нарочито у светлу актуелне пандемије Ковид-19. Овог пута, осим картичних плаћања, у наградну игру су укључена и инстант плаћања мобилним телефоном путем **IPS QR кода**. Сви учесници који су плаћали на овај начин, имали су дуплу шансу за добитак, јер су уз сваки фискални рачун добијали и слип који је равноправно учествовао у наградној игри.

Ипак, анализа показује да је **92% коверата садржало фискалне рачуне**, а само **8% слипове**, које су углавном слали грађани из великих градова, и то превасходно за куповине у супермаркетима (58%), а потом у мањим продавницама (20%), апотекама (13%), и месарама и печењарама (5%). Просечна вредност слипова износи 1.300 динара што је готово двоструко више од просечне вредности фискалних рачуна, и указује на бољу платежну моћ корисника картица и инстант плаћања. Закључак је да је потребно уложити додатни напор у јачање свести о предностима безготовинског плаћања, бољу финансијску инклузију свих слојева друштва, и изградњу ПОС инфраструктуре, нарочито у мањим радњама и срединама где је сива економија израженија.

Наградни фонд

Наградна игра организована је кроз два круга у укупном трајању од три и по месеца. Први круг формално је трајао од 15. новембра до 26. децембра 2020, а други од 22. јануара до 27. фебруара 2021. У једанаест јавних извлачења на РТС-у, извучено је укупно 77 коверата, од чега пет (6,5%) није испуњавало правила и услове наградне игре.

Укупна вредност наградног фонда за оба круга наградне игре износила је преко **два милиона евра**, односно 1.335.508,92 евра и 83.246.781,60 динара. Наградни фонд обухватио је укупно 72 награде, од чега 12 станова у Београду (10 станова у насељу Земунске капије и 2 стана у Београду на води) и 60 аутомобила Фијат 500л. Станови и аутомобили обезбеђени су из буџета Републике Србије.

Такмичење општина и градова

Уз наградну игру организовано је и такмичење општина и градова у прикупљању фискалних рачуна и слипова. У такмичењу је учествовала **181 локална самоуправа** које су подељене у три групе према броју становника, док је број послатих рачуна и слипова пондерисан просечном зарадом, како би сви имали подједнаку шансу да победе. Укупно најбољи резултат остварио је град **Врање** чији је сваки грађанин по овој рачуници послао више од пет коверата. По три победничке општине у категорији великих, малих и средњих, поделиће **фонд од 180.000 евра** намењен опремању или обнови здравствених установа, школа, вртића, и других објеката и простора од јавног значаја – о чему ће одлучивати грађани путем онлајн гласања.

Мале ЛС	*	Средње ЛС	*	Велике ЛС	*
1. Блаце	39	1. Савски венац	40	1. Врање	53
2. Димитровград	29	2. Кула	29	2. Бачка Паланка	30
3. Србобран	28	3. Врбас	27	3. Панчево	29

**Број послатих рачуна/слипова по становнику пондерисан просечном зарадом*

Посматрано у апсолутним износима, највећи број коверата пристигао је из највећих градова: Београда (3.494.645) – највише ГО Нови Београд (554.260), Новог Сада (979.912), Ниша (416.885) – највише ГО Палилула (150.605), Панчева (338.825) и Врања (316.843). У 132 општине сваки становник је у просеку послао најмање једну коверту.

Заступљеност у медијима

О сивој економији и наградној игри Узми рачун и победи од почетка наградне игре, па све до последњег извлачења забележено је укупно **1.205 објава**, од чега су 962 забележене на интернет порталима, у штампаним медијима 122, на телевизији 90 и на радио станицама 31 објава. Медији који су највише пратили ову тему су РТС, Блиц, Н1, Курир, Б92, Хепи, Мондо, Радио Београд.

Емисија извлачења награда, која се емитовала суботом од 17:55 на РТС1, била је **међу 10 најгледанијих** у просеку, у поређењу са свим емисијама које се емитују суботом на свим телевизијама, уз максималан удео у гледаности од 21,3% и готово милион гледалаца.

Портал и контакт центар

Национални портал о сивој економији и наградној игри www.uzmiracun.rs остварио је скоро два милиона прегледа од тренутка најаве наградне игре до последњег извлачења. Грађани су путем контакт центра послали **1.246 мејлова** са упитима који су се углавном тицали питања како да препознају исправан фискални рачун или слип.

